

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V opravi prejema . . . mesečno " 1.—70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oglasila, zalivale, osmrtnice (14):
 enostolpna pettivrsta po 18 vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno meddelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vosni red.

Uredništvo je v Koptarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Koptarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani. Izpremembe v goriški deželni hiši.

Gorica, 22. septembra 1913.
 Kakor smo že poročali, pojde v pokoj deželni svetnik dr. Pettarin, desna roka pok. glavarja dr. Pajerja ter kot deželni odbornik absolutni vladar laškega in slovenskega dela dežele. Kakor je znano, so se Slovenci in kršč. socialni Furlani upirali temu, da bi aktivni deželni uradnik bil obenem deželni poslanec in celo deželni odbornik. Kot tak je bil sam svoj gospodar, kar pa nikakor ni zdravo. Seveda je tega kriv sistem, ki je do zadnjih volitev vladal na Goriškem. Dr. Pettarinova laško-liberalna stranka pa je pri zadnjih volitvah bila poražena in le nekaterim slovenskim zastopalcem se ima zahvaliti, da ni propadla popolnoma.

S tem je dr. Pettarin bil onemogočen kot deželni glavar, kar je v slučaju zmage upal postati, še bolj pa onemogočen kot deželni odbornik. Kajti obe slovenski stranki, ki sta prišli v deželni zbor, in tudi furlanski krščanski socialci bi ne bili dopustili, da bi bil aktivni deželni uradnik obenem tudi deželni odbornik. Prav posebno pa je zadelo dr. Pettarina, da postane deželni glavar in tako njegov gospodar proštr dr. Faiddutti, njegov najhujši politični tekmeč. Vse to — če ne še morda kaj drugega — je nagnilo dr. Pettarina, da je sklenil, iti v pokoj. Mimogrede bodi omenjeno tudi, da je v laško-liberalni stranki sami tudi močna opozicija proti dr. Pettarinu. Te opozicije vodja je dr. Pinausig. Znano je namreč, da imajo laški liberalci dve politični organizaciji: eno za Furlanijo, eno za Gorico. Prvi načeljuje dr. Pettarin, drugi dr. Pinausig. Laški liberalci pa so v Furlaniji popolnoma propadli, zmagali pa so v mestu, četudi le za silo. Zato je dr. Pettarin, ki je bil izvoljen od trgovske in obrtne zbornice, v zbornici osamljen, pač pa je Pinausigova frakcija ostala enako močna. Tudi ta moment je treba uvaževati. Ker laški liberalci sedaj dobe le enega deželnega odbornika, postane deželni odbornik n a j b r ž e dr. Pinausig, kar bi za dr. Pettarina nikakor ne bilo prijetno.

Sedaj pa se čuje celo, da dr. Pettarin odloži celo svoj deželnozbornski mandat. Iz katerih vzrokov on to stori, ni znano. Pravijo, da hoče s svojim odstopom kot poslanec dokumentirati, da ne prizna načela, da bi deželni uradnik ne smel biti deželni poslanec. Če bi bil on šel v penzijo, ohranil pa mandat, bi se reklo, da je on priznal načelo dosedanje opozicije. Bajje pojde v

penzijo tudi deželni tajnik dr. Grusovin. — Toda vse to so šele govornice. Počakajmo izvršenih dejstev. Vsekakor pa že govornice dokazujejo, da dosedanja samovoljnega sistema v deželni hiši ne bo več. — To je eno!

Sedaj pa še nekaj! Z dr. Pettarinom je izpraznjeno važno mesto ravnatelja deželnih uradov. Če pojde v pokoj tudi dr. Grusovin, bosta prosti najvažnejši mesti v deželni hiši. Doslej so vsa važnejša mesta v deželni hiši imeli Lahi. Niti enega popolnega Slovence nimamo med višjimi deželnimi uradniki. Zato izjavljamo: Dolžnost slovenskih poslancev sedaj je, da na eno gori označenih izpraznjenih mest pride Slovenec. To je naša odločna zahteva, od katere ne smemo odnehati niti za ped. Stvar slovenskih poslancev bodi, da se za to stvar zavzemo z vsem ognjem. Starega zastopanja Slovencev v deželni hiši mora biti konec!

Usoda Unijatov v Makedoniji.

(Izvirni dopis iz Bulgarije.)

Versko gibanje v Makedoniji in Bulgariji je na dnevnem redu. V Bitolju je prestopilo pred kratkim okolu 200 bulgarskih rodbin k uniji; a še več bi jih posnemalo ta primer ne samo v Bitolju, ampak tudi po drugih mestih Makedonije, ako se ne bi bili Srbi z vso močjo temu uprli. Iz Beograda so dane srbskim oblastim v novo pridobljenih krajih stroge instrukcije, da omeje ali zajeze to gibanje. Katoliško cerkev v Bitolju so zaprli, a pred hišo vsakega konvertita so postavili vojaško stražo, da dotična rodbina ne more občeavati z drugimi. Tako mislijo ustaviti agitacijo med Bulgari-ekzarhisti v korist unije. A sami Srbi so začeli veliko agitacijo med Bulgari, da bi se podvrgli srbski patriarhalni cerkvi. V ta namen je prišlo znatno število srbskih popov, nižjih in višjih duhovskih stopinj, v Makedonijo, da nagovarjajo ljudstvo, naj se odpove ekzarhu. A pope podpirajo posvetne oblasti na razne načine: z obljubami in žuganjem.

Zaradi zaprte katoliške cerkve in drugih zaprek so se obrnili bitoljski katoličani in unijati s svojimi protesti najprej do konzulov v Bitolju, a tile so poslali dotične proteste poslanikom v Beograd. Tam se bo v bližnjih dneh reševalo vprašanje, ali se tako postopanje srbskih posvetnih in duhovnih oblasti strinja z duhom srbske konstitucije, katero je minister-predsednik Pašić tako hvalisal v Bukareštu, ko se je ob priliki dogovarjanja o miru povzdignilo od bulgarskih delegatov vprašanje glede cer-

kvne in verske svobode v Makedoniji. On je zatrjeval, da se s srbskim osnovnim zakonom jamči verska ravnopravnost vsaki konfesiji. To stoji res tudi na papirju, a v resnici se mora šele pokazati. Evo ugodne prilike, pokazite, naj cel svet vidi, kako je z versko svobodo v Srbiji! Po delih, ne po besedah se bode sodilo.

V tem oziru si Srbi lahko vzamejo za primer Bulgarijo, kjer je verska svoboda kakor tudi ravnopravnost jezikov in solah v vsakem oziru zajamčena. Katoliške misije v raznih bulgarskih mestih imajo svoje cerkve in šole z učenim jezikom dotične veroizpovedne občine. Tudi po vaseh okoli Plovdiva in v nekaterih okrajih severne Bulgarije je potrebno število šol in cerkev za tamošnje katoličane. Katoliške ljudske šole država ravnotako podpira kakor pravoslavni. Učitelji so sicer tupatam pravoslavni v pomanjkanju katoliških, a veronaruk v onih solah vedno podučujejo katoliški duhovniki.

V Sofiji je blizu 3000 katoličanov, kateri imajo dve cerkvi in tri kapele; a v Beogradu je blizu 7000 katolikov, kateri nimajo nobene cerkve, a samo eno kapelo v poslopju avstro-ogrškega poslanstva. Isto razmerje velja glede katoliških šol v teh dveh stolicah.

V Bulgariji je torej verska svoboda zajamčena s članom XXXVII. konstitucije, tudi uresničena v cerkvi in šoli v najširjem razmerju. A Bulgari bodo v Makedoniji zadovoljni, ako se jim dopusti samo izbrati po svojem prepričanju duhovnega poglavarja; sicer pa ostanejo kakor pravoslavni z istimi obredi in z istim staroslovenskim jezikom pri službi božji, kateri je v rabi tudi v srbskih pravoslavnih cerkvah. V konkordatu, ki se ima skleniti med Srbijo in Rimom, se bode moralo tudi vprašanje o uniatih urediti, drugače v Makedoniji ne bode nikdar željenega reda in miru.

Balkanski dogodki.

BOJI MED SRBI IN ALBANCI. — ALBANCI ZAVZELI TUZI IN DEBAR. — DEBAR ZAŽGAN. — VOJSKA PROTI ČRNIGORI.

Beograd, 23. septembra. Poročila z albanske meje so zelo vznemirljiva. Kakor se zdaj poroča, so Albanci Tuzi uspešno napadli in iz Tuzija malo črnogorsko posadko prepodili. Trdi se, da je Tuzi še od Albancev zaseden.

Beograd, 23. septembra. Albanci so zažgali vse obmejne kraje do Debra in so vse kristjane pomorili. Prebivalstvo je iz Debra še pravočasno pobežnilo. Slaba srb-

ska posadka je bila prisiljena, da se je pred Albanci, ki so šteli 8000 mož, umaknila in Debar zapustila. Padli so 4 častniki in več vojakov. Albanci so imeli topove, brzostrelne in strojne puške.

Kolin, 23. septembra. »Kölnische Zeitung« poroča iz Beograda: Uradno velesile še niso obveščene o nameravanih načrtih proti Albancem. Še vedno ni izključeno, da se spori ob srbsko-albanski meji mirno poravnajo.

Beograd, 23. septembra. Sinoči in danes dopoldne se je pod predsedstvom kralja pečal ministrski svet o odredbah, kako napraviti red in mir ob albanski meji in o izgonu Albancev, ki so v srbsko ozemlje vpadli. Trdi se, da se del rezervistov pod orožje vpokliče in takoj na mejo odpošlje. Viada je danes zastopnikom velesil izročila obširno spomenico o vpadu Albancev na srbsko ozemlje in kako misli zopet ob meji napraviti red in mir. Vpad v Debar je Srbe zelo razburil.

Beograd, 24. septembra. Srbski tiskovni urad poroča, da so Albanci Debar zažgali. Prebivalci so se pod varstvom umikajoče se male garnizije vsi rešili. Srbska vlada je velevlastem naznanila, da bo proti Albancem z vso energijo nastopila. Listi dolže Avstro-Ogrsko, da arnavtsko akcijo podpira.

Skader, 24. septembra. Poglavarji rodov Hoti, Gruda, Kastrati in Škrelji so sklenili na vojnem svetu, da začno vojsko proti Črnigori in spode Črnogorce iz ozemlja, katero jim je londonska reunija po krivici priznala.

Skader, 24. septembra. Grki so v Korici vjeli albanskega poglavarja in ga ustrelili.

ROGOVILJENJE ESSAD PAŠE.

Valona, 24. septembra. Več ministrov provizorične vlade se je podalo v Drač pogajat se z Essad pašo.

ITALIJANI GLEDE NEMIROV V ALBANIJI.

Rim, 24. septembra. »Messaggero« pravi, da, ako misli Avstrija v Albaniji intervenirati, bo tudi Italija, vendar pa bi bilo Albancem svetovati, naj mirujejo in se ne dajo nahujskati od različnih klavitezov, ker bi si Italija rajši prihranila stroške, ki bi jih ekspedicija v Albanijo povzročila.

TURŠKO-BULGARSKA MIROVNA POGODBA.

Carigrad, 24. septembra. Turško-bulgarska mirovna pogodba obsega 21 točk. Tičejo se izpraznitve teritorija onkraj Marice od strani turških čet, demobilizacije, amnestije v Trakiji, vprašanja narodnosti,

LISTEK.

Naš beg pred Turki.

Piše Ivan Bonev, župnik v Ak-Bunarju.
 (Dalje.)

Zadnji dan v Ak-Bunarju.

Ob osmi uri zjutraj naslednjega dne, 22. julija, so prišli od Odrina sem trije ranjeni vojaki, ki so zatrjevali, da je v mestu vse mirno. To je naše kmete tako razveselilo, da so pred krčmo začeli piti rakijo; pridružil se jim je moj pravoslavni kolega pop Giorgi. Kmete sem vendarle pregovoril, da so odšli na stražo, nesrečni pop pa je pil naprej.

Dopoldne sem pregledal vse straže in jih vzpodbujal k čuječnosti. Ob pol dveh popoldne sem se vrnil v svoje stanovanje, zaužil malo kosilce in pržgal cigareto. Pogledal sem skozi okno proti našemu glavnemu stanu in zagledal jezdeca, ki je naši straži nekaj pripovedoval, potem pa zopet naglo oddirjal. Trije stražmojstri so mi prihiteli pripovedovati, da so se štirje Turki vtihotapili v našo vas in se skrili v neko hišo. Hitro smo šli preiskavat ono hišo in smo našli v njej štiri Bulgare, ki so pribežali od Odrina.

Ko smo se še pogovarjali z našimi štirimi begunci, smo zagledali četo sumljivih jezdecev, ki so dirjali proti Ak-Bunarju. Bili so bulgarski vojaki; sprejeli smo jih z veseljem. Bulgarski častnik je začel zasliševati naše štiri pribežnike. Komaj jim je stavil kaka tri vprašanja, že se je med nami razlegel krik in vsi smo se obrnili proti jugu. Kake štiri kilometre južno od Ak-Bunarja se je pojavila večja četa konjenice. Bulgarski častnik je zapovedal dal svoji četi, naj stoji s konji in se pripravi za obrambo. Potem je skozi daljnogled opazoval sumljivo četo.

Nestrpno sem pričakoval, kaj bo opazil častnik. Ni bilo treba dolgo čakati. Častnik se je mahoma obrnil k meni in mi naglo rekel:

»Oče, opozorite hatro vse vaščane, naj bežijo proti meji; turška vojska se bliža. Čakal bom še deset minut, da varujem vase umikanje in vas bom nekoliko časa spremljal. Pa hitite!«

Tri može sem poslal, naj opozorijo naše straže, sam sem pa tekel po vasi od hiše do hiše. V mojo veliko žalost sem pred krčmo našel popa Giorga in tri kmete; bili so že dobro natrkani, smejali so se mojim besedam in niso hoteli zapustiti krčme. Tako se tudi tri stare ženske niso dale pregovoriti, da bi zapustile svoje hiše.

Nisem še končal svojega dela, a

bulgarski častnik mi je že zaklical: »Hitite, mi odhajamo.« Prosil sem ga, naj počaka še dve minuti. Tekel sem proti svojemu stanovanju, da rešim svoje stvari. Naglo sem pobral cerkvene račune in jih spravil v bisago, tekel sem v cerkev in vzel Najsvetejše; zmolil sem še eno Češčenomarijo, potem pa z bisago in puško tekel iz vasi ter dohitel bulgarsko konjenico, ko je ravno zapustila Ak-Bunar.

Bil sem grozno utrujen, a strah mi je dajal še toliko moči, da nisem omagal. Ravno danes sem pričakoval voza, ki so mi ga obljubili, da rešimo mašno oblieko in nekoliko cerkvene oprave. Sedaj sem pa moral oditi v toliki naglici, da nisem mogel rešiti niti cerkvene oprave niti svojih reči.

Sen enkrat sem se ozrl proti mojemu dragemu Ak-Bunarju, ki ga nikoli več ne bom videl; še enkrat sem se poslovil od drage vasi, potem pa polagoma korakal proti meji. Hodil sem zelo počasi, ker so me ožuljene noge pri vsakem koraku zbolele. Samo dva kmeta sta ostala pri meni; vsi drugi so bili že daleč pred nami.

V turški vasi Donkôj smo nekoliko počivali. Tukaj se nam je pridružil neki begunec iz Muradčelija, odkoder so prihajali oni turški konjeniki proti Ak-Bunarju. Ta nam je pripovedoval, da so se prvi turški konjeniki še dosti

dobro obnašali. Neki mlad turški častnik je zadnje še ostale vaščane opozoril: »Ljudje se naj nikar ne vrnejo v vas, ker za nami prihajajo čete, med katerimi je polno Kurtoev in Arabcev, ki nobeni reči ne prizanesajo.« In res so zadnji begunci iz Muradčelija še videli, kako so Turki vse hiše oropali. Po tem pripovedovanju smo si lahko predstavili, kako se bo godilo Ak-Bunarju.

V stari Bulgariji.

V mraku smo prišli v obmejno vas Dervent na starih bulgarskih (leh. Vas je jako dobro zavarovana in zakrita od zaraščenih gričev. Cela vas je bila polna voz in živine, tla smo se komaj prerili.

Pri krčmi sredi vasi so bili zbrani bulgarski častniki. Konjeniški častnik, s katerim sem se seznanil v Ak-Bunarju, me je spoznal in me poklical, naj se mu pridružim. Med častniki je bil tudi polkovnik, ki je poveljeval bulgarski posadki v Cataldži. Ta nam je pripovedoval, kako se je začelo turško prodiranje.

»Do zadnjih dni.« — tako nam je pripovedoval — »smo s Turki jako prijazno občevali. Skupno smo se sprehajali ob novi meji Midia—Enos. Toda v naše začudenje so začeli Turki na novo mejo iz Cataldže pošiljati velike mase vojaštva z artilerijo, a mi smo

vprašanja železnic in pošt, izmenjave vjetnikov, veljavnosti prejšnjih pogodb, plovbe po Marji, vakufov, bulgarskih občin v Turčiji. Vsi spori pridejo pred haško razsodišče.

GOVORICE O ODPSTU NAČELNIKA GENERALNEGA ŠTABA.

Budimpešta, 23. septembra. Z avtoritativne strani se poroča, da so govornice o Conradovem odstopu istinite, a da Conrad takoj še ne odstopi in tudi se ni formalno demisioniral, marveč nastopil večtedenski dopust. Razlogi za Conradovo demisijo so sledeči: Ko je bil po enoletnem odmoru Conrad zopet za načelnika generalnega štaba imenovan, je upal, da zadobi zopet tisti vpliv, ki ga je prej skozi šest let kot načelnik generalnega štaba užival. Prestolonaslednik je namreč prej prisrčno s Conradom občeval in je Conrad zato upal, da svoje načrte izvede. Zadnje mesece pa je prišel Conrad pri prestolonasledniku v nemilost, kar mu je ta večkrat pokazal in je več njegovih predlogov odklonil. Ker je bil prestolonaslednik imenovan za generalnega nadzornika skupne vojsne sile, ne da bi bil Conrad prej to znal, je to Conrad smatral za nezaupnico. Ob vajah na Češkem je prestolonaslednik več stvari odredil, ne da bi se bil na to oziral, kar je Conrad predlagal. Med vaji in ob razgovoru o vajah je postopal prestolonaslednik samostojno in se ni čisto nič oziral na takozvani »Conradov zistem«. Merodajni krogi so se zadnji čas večkrat pečali s preosnovno generalnega štaba. Vpoštevati namreč hočejo, kar se je preizkusilo ob zadnjih vojskah in pa izpremembo brambne preosnove. Conrad se je pa preosnovam upiral, a zaman. Zato je Conrad izjavil, da namerava odstopiti.

DRŽAVNOZBORSKA VOLITEV V GALICIJI.

Krakov, 24. septembra. Pri državnozborni nadomestni volitvi v okraju Wieliczka—Brehnia (preje Korytowski) je bil izvoljen socialni demokrat dr. Dobrowsky z 2919 glasovi proti 2224 (poljski demokrat).

KDAJ SE SNIDE DRŽAVNI ZBOR?

Dunaj, 22. septembra. »Slawische Korrespondenz« poroča, da se pač državni zbor sredi oktobra sestane, a da dneva, ko se snide, še niso določili.

NAPAD NA BRZOVLAKE LVOV—ČRNOVICE.

Lvov, 23. septembra. Zaprli so z Rusko Poljskega došlega knjigovodjo Osinskega, ki je osumljen, da se je udeležil svoječasne napada na brzovlake, ki je vozil iz Lvova v Črnovice. Osinski je ranjen na desni roki in ne more dokazati, kje da je bil usodno noč.

KOLERA V GALICIJI.

Lvov, 23. septembra. Policija je prepovedala zaupni shod rusofilske stranke in shod zaupnikov prostovoljnih gasilnih društev v Galiciji, ker da bi lahko prišli na shod zaupniki iz krajev, ki so od kolere in od legarja okuženi.

POGREŠAN PARNIK Z 200 POTNIKI.

London, 23. septembra. Iz New Yorka se poroča: Pogreša se parnik »Huronio«, ki je odpeljal pred dnevi iz Port Artura in zavezil v vihar. S parnikom se vozi 200 potnikov.

imeli le neznatne straže ob meji. Nekoga jutra sem zvedel, da je več turških polkov prekorajlo novo mejo. Obrnil sem se na sosednjo turško stražo z vprašanjem, kaj to pomeni, a med tem časom je že pet konjeničnih polkov vdorlo preko nove meje. Moji ugovori so bili brezuspešni. Turški poveljnik je odvrnil, da je dobil iz Carigrada povelje za prodiranje. Brzobjavil sem v Sofijo in dobil odgovor, naj se umaknem.

Naslednje jutro sem sel pogledat v sosednji gozd. Nad dvajset bežečih vasi je poiskalo zavetja v tem gozdu. Po tleh so še spali otroci, matere so gnetle kruh na lesenih deskah, možje in mladeniči so pripravljali vozove in zbirali živino, ki je bila razkropljena po gozdu. Gorelo je vse polno ognjev. Povsod se je razlegalo mukanje, meketanje in rezgetanje, vmes pa so se čuli vzkliki pastirjev. Nikoli me bom pozabil tega prizora. Tako je menda bilo, ko so naši še barbarski predniki prišli v to deželo, iz katere so nas sedaj pregnali drugi barbari.

Celo dopoldne sem hodil po gozdu, a nisem našel svojih ljudi; zvedel sem, da so moji župljani odšli dalje proti severu. Ob dveh popoldne sem prišel v vas Oljmenli, kjer sem našel nekoliko pravoslavskih družin iz Ak-Bunarja. Ti so mi povedali, da so moji župljani odšli v vas Lalkovo.

Protiv večeru sem ves utrujen prišel v Lalkovo, kjer so me moji župljani sprejeli z veselimi vzkliki. Z lalkov-

NEMSKI PRESTOLONASLEDNIK OBIŠČE NEMSKE KOLONIJE.

Berolin, 23. septembra. Nemški prestolonaslednik namerava bodoče leto obiskati nemške kolonije.

ANGLEŠKA MORNARICA.

London, 24. septembra. Admiraliteta naznanja, da pošlje začetkom novembra 1. oddelek I. brodograja na križarjenje v Sredozemsko morje, kjer se bodo vršile vaje.

Liberalno gospodarstvo.

Z ostudno in nesramno gonjo, katero so liberalci uprizorili proti našim gospodarskim napravam, zlasti proti »Ljudski posojilnici«, svojega namena niso dosegli. Nasprotno že danes čutijo liberalci posledice tega svojega nesramnega početja pri svojih lastnih denarnih zavodih, in piti morajo liberalci ob teh bolečinah grenke »komele«, ki jih prav težko požirajo. »Ljudska posojilnica«, proti kateri so liberalci nesramno gonjo uprizorili, mirno gleda uresničenje prislovice: »Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.« Zelo so liberalci še nazaj, ako mislijo, da bodo »Ljudski posojilnici« izpodkopalni ugled pri ljudstvu in vzbudili proti njej nezaupanje. Ljudstvo vé, in tega prepričanja mu liberalci nikoli ne bodo vzeli, da je »Ljudska posojilnica« vsled njenega trdnega premoženjskega stanja in previdnega upravljanja nad vsak dvom varen denarni zavod. Ljudstvo pa tudi vé, da je »Ljudska posojilnica« najvarnejši in najsigurnejši denarni zavod na Slovenskem sploh. Za ves pri »Ljudski posojilnici« vloženi denar jamči cela dežela Kranjska — torej tudi mesto Ljubljana — z vsjo svojo davčno močjo in z vsem svojim premoženjem, tako da dobi v najskrajnejšem slučaju vsak vložnik svojo vlogo poplačano od dežele in se niti vinarja izgubiti ne more. V tem pogledu vé ljudstvo, da je denar varnejše naložen pri »Ljudski posojilnici«, pri kateri jamči dežela Kranjska z mestom Ljubljano za vse vloge, nego pri »Mestni hranilnici«, za katero jamči samo mesto Ljubljana, neglede na to, da ljudstvo vé, da ima Mestna hranilnica brez pokritja in brezplodno naložene stotisoče v »Narodnem domu« in hotelu »Tivoli« in da ima proti vsem pravilom, dasiravno se nazivlja pupilarno varni zavod, naložene milijone pri »Ljubljanski kreditni banki«, katerih dvigniti ne more, ter da dajejo posojila, ki dopustno mero prekoračijo. Ljudstvo vé, da je to tista »Ljubljanska kreditna banka«, ki je vrgla v Bosno in Dalmacijo več milijonov denarja brez pokritja. Ljudstvo vé, da je to tista »Ljubljanska kreditna banka«, ki daje stotisoče na osebni kredit, ne da bi dotičnik imel pokritja, tako da mora »Ljubljanska kreditna banka« tako posojilo prepisati v posameznih delih na svoje posamezne podružnice.

Ljudstvo vé o izgubah stotisočev pri Predovičevih posestvih in kurjerji v Šiški. Ljudstvo vé še o mnogih drugih lepih izgubah, osebnih kreditih in slabo naloženem denarju »Ljubljanske kreditne banke«, kar bomo povedali prihodnjič. — O drugih liberalnih zavodih niti ne govorimo. — Pač pa bomo govorili o premoženjskih zadevah liberalnih veljakov in njih zvezi z liberalnimi denarnimi zavodi, to bodo tako grenke »komele«, da jih bodo liberalci v resnici težko požirali.

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjig darujte po desetinki »Slovenski Straži«!

skim županom smo napravili načrt za obrambo proti prodirajočim turškim četam.

Naslednje jutro, 24. julija, nas je šest dobro oboroženih jezdecev odšlo proti Ak-Bunarju, da se prepričamo o njegovi usodi in da še rešimo, kar je mogoče. V Derventu smo se oglasili pri bulgarskih častnikih, ki so nam dali dovoljenje za pot in nas naznanili bulgarskim obmejnimi stražam.

Ob meji smo splezali na grič Fajla, od koder je lep razgled proti jugu. Naše oči so našle kraj, kjer stoji Ak-Bunar. Sredi vasi so se dvigali stebri črne dima, na več krajih je zaplapolal ogenj in kmalu je bila cela vas preplavljena od ognjenega morja, iz katerega so visoko švigali plameni. Najvišje je švigal plamen iznad naše cerkve, ki smo jo čez zimo pokrili z zasilno streho. Streha je gorela kake tri četrt ure, potem pa se je iznad razvalin dvignil velik oblak črne dima.

Ob tem groznem pogledu smo se vsi razjokali.

Ozrli smo se še proti zahodu in videli, kako gorijo vasi Sudžak, Srem in Vakovo; črn dim se je valil v dolini Tundže proti Jambolu.

Po tem prizoru se nam ni zdelo vredno hoditi dalje. Vrtili smo se v Lalkovo. Ko smo našim ljudem povedali, kar smo videli, se je po vasi in po sosednjem gozdu razjeknilo glasno jokanje in žalostno kričanje.

Naslednji dan, 25. julija, so Turki prekorajli staro bulgarsko mejo ter

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 24. septembra 1913.

Danes se je zbral kranjski deželni zbor k 14. seji svojega lani odgodenega zasedanja.

Sejo otvori deželni glavar dr. Ivan Šusteršič ob 11. uri dopoldne. Zapisnikarja baron Born in dr. Zajec.

Poslanci večine S. L. S. so prišli v zbornico z rožami v gumbnicah.

Naznanila deželnozbornskega predsedstva.

Deželni glavar se spomni rajnega dr. Vilfa in poudarja njegov ljubezniv značaj, ki mu je pridobil splošne simpatije. (Zbornica vstane s sedežev.)

Interpelacije, vprašanja, nujni in samostalni predlogi S. L. S.

Nujni predlog dr. V. Gregoriča in tovarišev: Visoki deželni zbor skleni: C. kr. deželna vlada se pozivlja, da takoj pri c. kr. železniškem ministru vse potrebno ukrene, da že v letošnjem zimskem voznem redu prično vlaki kamniške železnice odhajati in prihajati na južni kolo-dvor, ker je c. kr. vlada v seji c. kr. drž. železniškega sveta dne 25. junija t. l. izjavila, da je odobrila načrte c. kr. priv. južne železnice glede razširjave tira in da se bo z delom takoj pričelo.

Interpelacija poslanca Pibra in tovarišev na blag. gospoda deželnega glavarja. Podpisani vprašajo, koliko je resnice na trditvah, koje trosi izvestno časopisje o kupčiji vodnih sil, ki naj bi jih bil sklenil bivši gospod deželni glavar pl. Šuklje z gosp. Tomažem Pavšlerjem.

Poslanec vitez Pogačnik in tovariši so na deželnega glavarja stavili vprašanje: V zadnjem času se širijo vesti, da so se dela na Završnici ustavila. Glede na važnost te zgradbe, posebno za Gorenjsko, vprašajo podpisani: 1. Ali je kaj resnice na teh vesteh? 2. V katerem stanju se sedaj nahajajo ta dela?

Vprašanje na g. deželnega glavarja: Izvestno časopisje in plačani agitatorji trosijo po deželi vznemirljive vesti o varnosti hranilnih vlog v »Ljudski posojilnici«. Na rafiniran način skušajo omajati zaupanje vlagateljev do zavoda in mu kredit in veljavo vzeti. Ker je »Ljudska posojilnica« pod nadzorstvom deželnega odbora, vprašamo Vas: gospod deželni glavar: 1. Ali je »Ljudski posojilnici« zaupani denar varno naložen? 2. Kaj nameravate ukreniti, da nečuvno brezvestno početje gotovih ljudi in izvestnega časopisja ne bo imelo uspeha?

Interpelacija poslanca Povšeta: Ker se širijo govornice tudi po časopisju, da je garancija dežele za »Ljudsko posojilnico«, izrečena od deželnega odbora, neveljavna, in s tem begajo ljudstvo, katero ima svoje prihranke vložene v »Ljudski posojilnici«, ter posojilnici s takim širjenjem dvomov v veljavnost deželne garancije, pa tudi ljudstvu delajo krivico in škodo, vprašam gospoda deželnega glavarja: Kaj misli gospod deželni glavar ukreniti, da se tem govoricam in sumničenjem pride v okom?

Interpelacija poslancev Lavrenčiča, dr. Kreka in tovarišev na Nj. Prezvzišenost deželnega predsednika barona Schwarza o uravnavi Kamniške Bistrice. Zakon o uravnavi Kamniške Bistrice je že dobro leto dni potrjen. Uravnava je najnujnejše potrebna. Vsako zavlačevanje ško-

ropali in požgali nekoliko obmejnih vasi. Turkom so pomagali grški kmetje. Tudi vas Lalkova je bila v nevarnosti. A junaški kmetje so se ustavili Turkom. Še o pravem času je prišlo na pomoč nekoliko rednih bulgarskih čet, ki so s pomočjo kmetov poguale Turke nazaj preko stare meje ter mejo zavarovale in zastražile.

Na razvalinah Ak-Bunarja.

Ko smo se srečno zavarovali proti turškim napadom, smo postali zopet pogumnejši. Še enkrat smo hoteli poskusiti obiskati akbunarske razvaline. Dne 29. julija so štirje naši najpogumnejši mladeniči dobro oboroženi odšli proti turški meji; njih zgled je navdušil še druge in naši četi sta se pridružili še dve drugi skupini, da bi obiskali svoje vasi. Dva dni smo jih pričakovali v vednem strahu za njih usodo. Nazadnje so se vendar srečno vrnili. Jure Stanov, eden izmed teh pogumnih mladeničev, mi je tako-le popisal drzno pot v Ak-Bunar:

»Pred solničnim zahodom smo prišli na turška tla. Ob strugi potoka pri vasi Donkój smo čakali, da se stemni. Ko smo tako čakali, smo za nami opazili kakih 20 Turkov; ki jih prej nismo zapazili. Turki so kopalni strelne jarke; gotovo so hoteli napasti bulgarske obmejne straže. Čakali smo, da so začeli streljati; potem smo jim začeli odgovarjati s strelji. Turke je naše nepričakovano streljanje tako preplašilo, da so naglo zbežili.

duje zelo občutno prizadetim kmečkim posestnikom in obrtnikom, hkrati tudi podražuje celo podjetje, ker se cene za material in za delavce vedno dvigajo, zato vprašamo: 1. Zakaj se uravnava Kamniške Bistrice še ni pričela in v katerem stadiju je sedaj cela zadeva? 2. Ali hoče deželna vlada nemudoma potrebno ukreniti, da se z delom prične in da se pri delu uporabijo domače delavske moči? 3. Ali so se izvršile potrebne predpriprave, da se v smislu deželnozbornskega sklepa z uravnavo Kamniške Bistrice uravnajo tudi njeni pritoki?

Samostalni predlog poslanca Jakliča in tovarišev: Hudournik Čabranka in v gornjem teku tudi reka Kolpa trgata bregove na Kranjski kakor tudi na hrvaški strani. Da se kmetje obvarujejo škode in si ohranijo zemljo, narejajo v strugah teh vodâ takoimenovane »jezbine«, ki odvrtačo vodo od njihovega brega. Tako zavarujejo pač svojo zemljo in zvrnejo vodo na nasprotno stran, kjer zopet dela škodo. Kranjskim kmetom so škodljive seveda »jezbine«, ki so zgrajene na hrvaški strani. Predlagamo: Deželni zbor skleni: Deželni odbor naj ukrene vse potrebno, da se obvarujejo kranjski kmetje škode, ki jo povzročajo »jezbine« v Čabranci in Kolpi in stopi naj v dogovor s hrvaško vlado, da se uravna struga Čabrane in Kolpe.

Interpelacija poslanca Pibra in tovarišev na ekscelenco gosp. deželnega predsednika barona Schwarza o zadevi uradnega poslovanja c. kr. gozdnega in domenskega oskrbnitstva na Bledu. Sedanje c. kr. gozdno in domensko oskrbnitstvo na Bledu rešuje kljub opetovanim prošnjam in pritožbam izključno vse vloge in dopise župansteve le v nemščini. Z ozirom na to, da imajo županstva pogostoma prav važna opravila in so rešitve oskrbnitstva velike gospodarske važnosti, zlasti pa, ker večina županov v tem popolnoma slovenskem okraju ne razume nemščine, in ker imamo zakon, da morajo uradi na Kranjskem reševati dopise v istem jeziku, v katerem so bili vloženi, zato vprašamo, ali je visoka c. kr. deželna vlada voljna poučiti in vplivati na merodajne oblasti, da bodo pri gozdnem in domenskem oskrbnitstvu na Bledu nastavljeni slovensčine zmožni uradniki, ki bodo mogli slovenske vloge župansteve in zasebnikov reševati v slovenskem jeziku?

Interpelacija poslanca dr. Peganja in tovarišev na Nj. ekscelenco g. deželnega predsednika zaradi orožniške asistencije pri nedovoljenih plesih. — Županstva se mnogokrat pritožujejo na deželni odbor in drugam, češ, da se vrše nedovoljeni plesi vkljub temu, da pride na lice mesta župan in opozori na kaznivost nedovoljenih plesov. Prepoved županova nima zadostnega poudarka, ker mu ponavadi manjka oborožene sile. V takih slučajih se župani obračajo na orožništvo s prošnjo za asistenco. Vendar pa orožništvo do danes ni hotelo v nobenem slučaju posredovati in nedovoljeni, oziroma prepovedani plesi prepričati, čeravno se je pred njegovimi očmi ples prepovedal in čeravno se je v navzočnosti gostilničarja, plesnih prirediteljev in plesalcev orožništvo prosilo za pomoč. Tako so postali vestni župani, ki zabranjujejo ples v svoji občini, v posmeh plesalcem in tako se je postavno kaznjivi ples vršil ob asitenciji orožništva. Podpisani vprašamo Nj. ekscelenco g. deželnega predsednika: 1. Ali mu je znano, da orožništvo odreka županstvu svojo pomoč in

Po noči smo korakali dalje in srečno dospeli do Ak-Bunarja. Tam smo se skrili na polju za nekam grmovjem. Noč je bila mirna. Ob jutranji zori smo zagledali ak-bunarske razvaline. Strašen prizor! Niti ena hiša ni ostala; povsod le začrneli, polpočrti zidovi.

Ob devetih zjutraj je od Odrina sem prišlo več Turkov z vozovi; prišli so plenit. Od daleč smo gledali, kako so brskali po razvalinah. Naložili so vozove in se odpeljali. Ob petih popoldne je bil Ak-Bunar popolnoma zapuščen. Tedaj smo prilezli izza grmovja ter ob potoku šli v Ak-Bunar.

Prvo, kar smo videli, so bile trupe psov in mačk ob potoku. Psi so renčali in nam kazali zobe, mačke mijavkale in grozile s kremplji. Kaj to pomeni? Šli smo bliže in videli, da sta oba bregova ob potoku polna svinjskih trupel; trupla so bila že načeta. Mačke in psi so bili pripravljani braniti mastno pečenko. Za Turke so svinje nečiste živali, zato so vse ak-bunarske puje postrelili ali pa z bajoneti poklali.

Kolikor dalje smo korakali, toliko neznosnejši je postajal smrad. Pri vodnjaku smo zagledali truplo Teodorja Tulumbadžijeva. S puškami smo ga obrnili in videli, da je po trebuhu strašno ožgan. Turki so ga gotovo strašno mučili, da bi jim dal ves svoj denar.

Nekoliko stran je ležalo truplo popa Giorgia; truplo je bilo polno ran, lica ožgana od žarečega železa, brada ožgana. Našli smo trupla še dveh kmetov in treh starih ženic, a ta trupla so

asistenco pri nedovoljenih in postavno kaznivih plesih? 2. Ali je Nj. ekselencija pripravil primernim potom preskrbeti, da dobi c. kr. orožništvo strogo navodilo, naj nedovoljene, oziroma prepovedane plesse kot kaznjiva dejanja prepreči?

Poslanec Jarc je vložil samostojni predlog, naj sklene deželni odbor pozvati c. kr. železniško ministrstvo, da se vsaj s 1. majnikom 1913 vozni red brzovlaka Jesenice—Ljubljana izpremeni tako, da se bo le-ta ustavljal tudi v Škofji Loki.

Poslanec Jarc je vložil vprašanje na deželnega glavarja glede izpeljave cestne zveze Sovodenj—Idrija.

Interpelacije, predlogi in vprašanja narodnonapredne stranke

Dr. Trillerja glede izvolitve peteročlanskega odseka v zadevi električne centrale; Turka glede ustanovitve lastne delavske zavarovalnice za nezgode; Gangla zaradi vpeljave splošne, enake in tajne volivne pravice za deželni zbor; Gangla glede izpremembe šolskonadzorstvenega zakona; Gangla glede novega uradnega poslojpa v Idriji; Ribnikarja zaradi nesklanja deželnega zbora (Smeh pri večini); Ribnikarja glede slovenskega uradnega jezika pri državni policiji; Supančiča glede garancije za »Ljudsko posojilnico«; Gangla na barona Schwarza v isti zadevi; dr. Trillerja glede persekucije naprednih županov; dr. Novaka na barona Schwarza glede »Laibacher Zeitung«; dr. Novaka glede deželnega zakonika; dr. Novaka glede paznika Bučarja; Turka na deželnega glavarja glede gasilstva; Gangla glede idrijskega cestnega odbora; Gangla na barona Schwarza glede konfiskacije »Učiteljskega Tovarisa«; Gangla radi nekega napisa na idrijski cesti; Višnikarja glede slovenskih imen v zemljiški knjigi; Reisnerja na barona Schwarza glede šolskega nadzornika Ivana Štruklja; Reisnerja glede učiteljske draginjske doklade; Reisnerja glede deželnega gledišča; Ribnikarja na barona Schwarza glede imenika porotnikov (klici: Aha! pri večini); Ribnikarja glede pomaknjenja Ljubljane v I. razred aktivitetnih doklad.

Predlogi se oddajo tozadevnim odsekom.

Objava petih novoizvoljenih deželnih poslancev.

Novoizvoljeni deželni poslanci Jos. Reisner, Adolf Ribnikar, knez Hugo Windischgrätz, Karol Mulley, dr. Vinko Gregorič. (Zivahni »Zivoc-klici pri večini«) položijo obljubo v roke deželnega glavarja.

Volitev deželnega odbornika iz kurije mest, trgov in trgovske zbornice.

Se izvoli dr. Triller, ki izvolitev sprejme.

Namestna volitev enega člana iz skupine mest, trgov in trgovinske zbornice in namestne volitve v druge odseke.

V imunitetni odsek: Izvoli se dr. Novak.

V verifikacijski odsek: Izvoli se dr. Tavčar.

Razen tega se izvrše na željo od strani vseh strank dopolnilne volitve še v druge odseke, in sicer se v finančni odsek izvolita mesto izstopivših članov Bartola in grofa Margherija Galle in dr. Gregorič; v upravni odsek namesto izstopivših dr. Novaka in Galleta Ribnikar in Mulley; v odsek za letno poročilo namesto izstopivšega poslanca

bila tako strašno ožgana, da smo jih komaj spoznali.

Od hiš je ostal še kup razvalin, pepela in ožganih črnih brun. Samo zid nove katoliške cerkve še stoji pokonci, a o župniščih in šoli ni nobenega sledu. Pravoslavna cerkev se je še komaj razločila po ostankih podrtega zidu. V celi vasi ni ostala niti ena živa meja, niti eno drevo, niti bilka trave, po katerih bi se ločilo, kje je bilo dvorišče in kje vrt. Ak-Bunar je mrtev!

Le eno nas je še nekoliko tolažilo. Turki niso požgali nepoželega žita, in kupi žitnih snopov, edino varstvo proti grozoti lakoti, nas še čakajo po njivah. Naši tovariši, ki so šli pogledat sosednje vasi, so nam povedali, da je tudi v drugih vaseh vse pokončano in požgano.

To nam je povedal naš junaški poslanec.

× × ×

Naslednje dni sem svoje bedne ovčice razdelil po sosednjih vaseh, da ne bi preveč nadlegovali blagih vaščanov v Lalkovu. Povsod so nas sprejeli z ljubeznijo in sočutjem. Tudi jaz sem bil bratovsko sprejet, najprej pri mojem katoliškem sobratu Tomažu Pribilskem v Gadžilovu, nazadnje pa pri očetih asumpcionistih v Plovidivu. Tukaj bivam sredi pisane množice beguncev iz Makedonije in Trakije.

V skrajni bedi potrpežljivo in vdanostno čakamo, da se nas Bog usmili in nam pošlje lepših dni.

Supančiča Ribnikar; v ustavni in občinski odsek namesto izstopivšega dr. Tavčarja dr. Novak; v personalni odsek namesto izstopivšega dr. Novaka Reisner; v šolski odsek namesto odstopivšega poslanca Višnikarja Reisner; v kmetijski odsek namesto izstopivšega posl. Turka posl. Ribnikar.

Poročila deželnega odbora.

Poročilo deželnega odbora o dopolnilni volitvi dveh deželnih poslancev iz kurije mest in trgov v volilnem okraju Ljubljana in dveh deželnih poslancev iz kurije v lepsestva (Izvolitev Jožefa Reisnerja, Adolfa Ribnikarja ter Hugona kneza Windischgrätzja in Karla Mulleya naj se potrdi), se izroči verifikacijskemu odseku.

Poročilo o volitvi deželnega posl. iz volilnega razreda mest in trgov v volilnem okraju Tržič, Radovljica, Kamnik (Izvolitev dr. Vinka Gregoriča naj se potrdi) se izroči verifikacijskemu odseku.

Poročilo, s katerim se predlaga deželni račun za leto 1911 z razkazom deželne imovine in deželnih dolgov ob koncu leta 1911 se izroči finančnemu odseku.

Poročilo, s katerim se predlaga računski sklep melioracijskega zaklada za leta 1911, se izroči finančnemu odseku.

Poročilo, s katerim se predlaga izkaz dohodkov in stroškov ustanovnih zakladov za leto 1911 ter čiste imovine teh zakladov ob koncu l. 1911 se odkaže finančnemu odseku.

Vladna predloga z načrtom zakona o dopolnilni zemljiški knjigi s sprejetjem javne imovine se odkaže upravnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora glede neke izpremembe zakonskega načrta o varstvu ptic se odkaže upravnemu odseku.

Poročilo glede izpremembe zakona o občinskih posredovalnih uradih se odkaže ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo o izvršitvi sklepov deželnega zbora se odkaže odseku za letno poročilo.

Poročilo, s katerim se predlaga deželni proračun za leto 1913 (Skupna potreščina 6,820.622, skupno pokritje 2,573.658, primanjkljaj 4,246.964, ki se pokrije z dokladami, proračunanimi na 2,592.000, tako da ostane proračunan končni primanjkljaj 1,654.964, kateri naj se pokrije potem kreditne operacije) se izroči finančnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o dovolitvi pobiranja nad 100% občinskih dokladov za občine: Celje, Hrenovnice, Vrhnika, Postojna, Planina pri Vipavi, Vrabče, Gorenje Jezero in Lipsen, Jablanica, Sv. Križ pri Svibnjem, Trava Bušeča vas, Planina in Stojanski vrh pri Sv. Križu pri Kostanjevici, se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo v zadevi asanacije financ javnih bolnišnic v Krškem, Novem mestu in Postojni se izroči finančnemu odseku.

Poročilo o dovolitvi deželne podpore za zgradbo »Vajenškega doma« v Ljubljani (naj bi se v svrhu ustanovitve tega doma dovolilo 3000 K letne podpore, dokler bodo vsi stavbni stroški (proračunani na 160.000 kron), amortizirani), se izroči finančnemu odseku.

Poročilo o načrtu zakona glede dopolnitve določil o provokaciji v kranjskih agrarnih zadevah se izroči kmetijskemu odseku.

Poročilo glede dovolitve za pobiranje nad 20% dokladov za cestne namene (za okrajne cestne odbore na Bledu, Cerknici, Črnomlju, Ilirski Bistrici, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Ljubljanski okolici, Logatcu, Ložu, Metliki, Novem mestu, Radečah, Radovljici, Ribnici, Škofji Loki, Trebnjem, Tržiču, Velikih Laščah, Vrhniki in Žužemberku) se izroči upravnemu odseku.

Poročilo o razdružitvi krajevnih občine Cerknica in o ustanovitvi samostojne občine Begunje se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo o dovolitvi za pobiranje nad 100% dokladov po davčni občini Kal pri Postojni se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo o uravnavi deželne ceste Črnomelj—Vinica v črnomaljskem cestnem skladnem okraju, s predložitvijo dotičnega zakonskega načrta se izroči upravnemu odseku.

Poročilo, s katerim se predlaga načrt zakona o pobiranju kanalske pristojbine v deželnem stolnem mestu Ljubljani se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo o proračunu deželnega melioracijskega zaklada za leto 1913 se izroči finančnemu odseku.

Poročilo o izpremembi zakona o občinskih takсах se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo o dovolitvi za pobiranje nad 100% dokladov po krajevni občini Dol pri Črnomlju v letu 1913 se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo o izpremembi meje med občinama Dolsko in Dol in med občinama Dolsko in Velika vas se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo v zadevi ustanov za gojence umetnostnih in glasbenih zavodov se izroči finančnemu odseku.

Poročilo o dovolitvi za pobiranje nad 100% dokladov v krajevni občini Knežak in v občini Trnovo se izroči ustavnemu in občinskemu odseku.

Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga deželni račun za leto 1912 z razkazom deželne imovine in deželnih dolgov ob koncu leta 1912 se izroči finančnemu odseku.

Poročilo, s katerim se predlaga računski sklep melioracijskega zaklada za leto 1912 se izroči finančnemu odseku.

Poročilo, s katerim se predlaga izkaz dohodkov in stroškov ustanovnih zakladov za leto 1912 ter čiste imovine teh zakladov ob koncu l. 1912 se izroči finančnemu odseku.

Poročilo, s katerim se predlaga računski zaključek Kranjske deželne banke v Ljubljani za l. poslovno leto 1912 se izroči finančnemu odseku.

Imunitetne zadeve.

Dopisi deželnega sodišča glede izročitve poslancev Lenarčiča, Drobničja, Jarca, Pegana in Zabreta se odkažejo imunitetnemu odseku.

Na dnevni red dene zdaj deželni glavar

Nujni predlog dr. V. Gregoriča glede kamniških vlakov.

Deželni glavar da besedo predlagatelju dr. Gregoriču, ki izvaja:

Gotovo se je že vsak član te visoke zbornice vozil po Kamniški železnici in čutil skrajno nepriliko, da je moral vstopiti ali izstopiti v Šiški in napraviti dolgo pot iz Šiške v Ljubljano. Vsi drugi vlaki se odpeljejo z južnega kolodvora, le Kamniška železnica ni tega deležna. To vprašanje se vleče že več let, ne da bi prišlo do ugodne rešitve. Nepriliko tega nedostatka čutijo vsi, lodvora, da bodo kamniški vlaki pridali ta nedostatek ne pospešuje posebno tujskega prometa, o katerem se vedno govori, mi ni treba poudarjati. V seji c. kr. železniškega sveta z dne 25. junija 1913 je splozil g. poslanec Povše zopet to vprašanje in c. kr. železniški minister je obljubil, da bo vlada energično zahtevala razširjenje južnega kolodvora, da bodo kamniški vlaki prihajali na južni kolodvor. Poudarjalo se je v tej seji, da je južna železnica predložila tri dni pred to sejo načrte železniškemu ministrstvu. Kakor sem pa poizvedel, je južna železnica že 14. novembra leta 1911., št. 18.787/E predložila načrt železniškemu ministrstvu ter se tudi ozirala na prihajanje kamniških vlakov na južni kolodvor. Na to vlogo, v kateri se naprosi tudi odlok glede razdelitve stroškov, pa južna železnica 15. maja t. l. ni dobila nobenega odgovora, torej ni mogla tudi z delom pričeti. Zakaj c. kr. železniško ministrstvo zavlačuje to pereče vprašanje, mi je neumljivo. Nujni predlog je utemeljen v interesu prometa, ker ni nobenega vzroka niti iz tehničnih, niti iz finančnih ozirov, da bi se ta zadeva še dalje zavlačevala, sosebno ker je Kamniška proga visoko aktivna in vozi pet vlakov na dan iz Šiške v Kamnik in pet vlakov iz Kamnika v Šiško, kar dokazuje, da je na tej progi dovolj izdatnega prometa. Utemeljena je pa tudi nujnost predloga, da se še ta izprememba uvede že v letošnjem zimskem voznem redu, ker je nedostatek najbolj občutljiv v zimskem času, ko je vreme neugodno in bi se z nadaljnim odlašanjem zopet za eno zimo nedostatek podaljšal.

Nujnost se soglasno sprejme.

Predlog se odkaže upravnemu odseku.

Deželni glavar prekine sejo in napove, da se nadaljuje ob 4. uri popoldne.

— Slavnostne razglednice katoliškega shoda se še dobivajo, in sicer v Katoliški Bukvarni in v prodajalni katoliškega tiskovnega društva (pri Ničmanu) v Koptarjevi ulici. Vse razglednice so umetniško delo, ki bo imelo trajen spomin. Naročajte jih! Posebno pozornost vzbujajo razglednice z besedilom posvetitve Brezmadežni. Razglednice so po 10 vinarjev. Segajte po njih, razpošiljajte jih prijateljem in znancem.

Dnevne novice.

+ Dan obračuna so pisali že pol leta liberalni žurnalisti, da bo danes v deželnem zboru in »Dan« je slikal liberalne poslance kot same viteze Jurje, ki bodo obračunali z nami. Videl je celo pred seboj »sodni dan«. Liberalni poslanci so pa nasprotno videti jako krotki in ponižni. Dan obračuna res pride, in sicer še danes, bo pa obračun z liberalnimi lažnjivci in sodni dan za to pregrešno stranko.

+ Za nič. Liberalna stranka je danes vrgla dr. Novaka iz deželnega odbora, in sicer soglasno. Ni za nobeno rabo. Tega mnenja so bili ljudje že zdavnaj in v tem jih je potrdila danes tudi liberalna stranka; vrgla ga je proč brez hvaležnosti in brez priznanja.

+ Častno občanstvo. Obč. Zelimlje je imenovala deželnega odbornika dr. Evgena Lampeta častnim občanom.

+ III. redna skupščina »Slovenske Straže« se vrši dne 12. oktobra popoldne ob 3. uri na Jesenicah. — Dnevni red: I. Poročilo predsednika. II. Poročilo tajnika. III. Poročilo blagajnika. IV. Poročilo o loteriji. V. Poročilo nadzorstva. VI. Razni predlogi. VII. Slučajnosti. — Opombe: Predlogi se morajo naznaniti vsaj 8 dni preje društvu vodstvu. — Podružnice imajo pravico odposlati najmanj po dva zastopnika, podružnice, ki imajo nad 50 članov, pa za vsakih 50 članov še po enega zastopnika, ki imajo pravico glasovanja. Zeleni pa je, da agitirajo podružnice za čim večjo udeležbo. Zastopnike določite takoj in sporočite njih imena na priloženem pooblastilu osrednjemu vodstvu. — Vlaki: Za Kranjsko je najprimernejši vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob pol 12. uri popoldne, za Primorsko vlak, ki odhaja iz Trsta ob 9. uri 5 min., iz Gorice ob 11. uri 18 min., za Koroško vlak, ki odhaja iz Celovca ob 11 uri 47 min., iz Trbiža ob 12. uri 37 min. Štajerski udeležniki imajo v Celovcu in Ljubljani zvezo. Za odhod iz Jesenic so na vse kraje jako primerni vlaki. — Agitirajte za obilno udeležbo! — Osrednje vodstvo »Slovenske Straže«. Evgen Jarc, predsednik.

+ G. dvorni svetnik pl. Franc Šuklje je danes zjutraj v našem uredništvu odločno izjavil, da je vest, da on baje hoče kandidirati na svojo pest, popolnoma neosnovana. Trden njegov sklep je, sploh ne sprejemati več nobenega mandata niti za deželni zbor niti za državni zbor. Iz tega se razvidi, da se tudi nikakor ne more baviti z mislijo ustanovitve kake nove stranke. Njegova akcija glede sladkornih tovarn nima s strankarsko politiko sploh nič opraviti in je strogo narodno-gospodarska, tako da bi bil ta projekt v tistem hipu ogrožen, kakor hitro se mu od katerekoli strani prida politične primesi. G. dvorni svetnik je izjavil pod svojo častno besedo, da nima njegova akcija nobene politične tendence in ima le namen, pomagati našemu kmetiskemu ljudstvu.

+ Važna razkritja v »Kreditni banki«? Te dni je bil odpuščen iz Kreditne banke ljubljanske nena doma uradnik Schummi. Pripoveduje se, da je pri izstopu iz banke zagrozil, da bo prišel na dan z raznovrstnimi razkritji o denarnem poslovanju.

— Darovi za Katoliški shod. Rudolf Rusjan, Ljubljana, 3 K; Janez Rozman, trgovec, Spodnja Šiška, 8 K; župnija Rihenberg, 1 K 50 vin.; Josip Kukačka, Ukve, 1 K; Fran Steržaj, župnik v Koprivniku, 2 K; Jerica Blaznik, Ljubljana, 5 K; dr. Andrej Karlin, škof, Trst, 100 K; J. Krajec nasl., Novo mesto, 10 K; neimenovana gospa v Ljubljani 34 K 45 vin.; Ana Urančič, Ljubljana, 4 K; Lenasi Viljem, Ljubljana, 1 K; dr. A. Bauer, nadškof, Zagreb, 500 K; dvorni svetnik Kliment, Ljubljana, 20 K; grofica Norman, Koroško, 50 K.

— Dobrova. Dne 14. t. m. sta dobrovski in šišenski občinski odbor izvolila zastopnika v okrajni cestni odbor, g. Janeza Kanc iz Podsmreke h. št. 26. Občinski odbor dobrovski ga je volil soglasno; šišenski občinski odbor mu je tudi oddal nekaj glasov. Gosp. Kanc je, tako smo preverjeni, zvesti pristaš S. L. S.

— V okrajni cestni odbor logaški za občino Dolenji Logatec sta kot člana odbora izvoljena gg. Jakob Slavec, župan, in Ivan Mihevc, obč. svetovalec.

— Za naše konjerejce. Iz seje konjerejskega odbora dne 23. t. m.: Kmetijsko, finančno in trgovinsko ministrstvo je že lansko jesen izdalo prepoved za izvoz konj v inozemstvo. Po odstranjenju vojni nevarnosti je ta odlok za naše konjerejce postal silno kvarljiv, ker v sedanji hudi gospodarski dobi in denarni krizi ne morejo spraviti v denar svoje izreje. Konjereja je namreč

izdaten vir dohodkov, s kojimi morejo naši kmetovalci poravnati davke in si oskrbeti razne potrebe. Zato je poslanec I. Piber v seji konjerejskega odseka stavil nujni predlog, naj konjerejski odsek pri kmetijskem ministru izposluje takojšnjo razveljavljenje te prepovedi, katera ovira prost izvoz konj, zlasti še žrebet. Zlasti naj ministru razveljavi prepoved za težke noriške konje, katere vojna uprava itak ne potrebuje.

— **Novomeški visokošolci** prirede v soboto 27. t. m. krasno satiro »Bunbury« v treh dejanjih, delo velikega angleškega dramatika O. Wilda v korist splošnim slovenskim dijaškim podpornim društvom na Dunaju, Gradcu in Pragi. Prošijo se tudi vsi oni, ki se ne mislijo udeležiti veselice, da pošljejo mal prispevek na naslov: abs. iur. O. Skalè, Novo mesto. Z nabiralnimi polami se ne bo posebej pobiralo.

— **Iz št. Jerneja.** Cerkev tat se je oglasil tudi pri nas. Vzel je s kora Kernove, Wollkmarjeve in Kothejeve preludije. Kernove preludije nosijo organistovo ime, drugi dve knjigi pa štambilijo farnega urada. Pozor pred nakupom! Če se pa kje pojavi prodajalec teh preludijev, naj se prime in preludiji pošljejo na naslov: Roman Kramaršič, organist.

— **Katol. izobraževalno in podporno društvo v Domžalah** priredi v nedeljo, dne 28. septembra 1913 predstavo v Društvenem Domu. Spored: 1. K. Svoboda: Pripovedke preteklih časov, valček, orkester. 2. Fr. Ferjančič: a) Solnce čez hribe gre, mešani zbor s tenor-solo; b) Planinarica, mešani zbor s sopran-solo. 3. V. Spohr: Koncertna arija, orkester. 4. R. Silvester: »Botra Nerga«, šaljivi prizor. 5. Silvester-Pogačnik: Oj ta moj ljubi kofek, kuplet, poje M. Pavlič. 6. »Na ogledih«, veseloigra v enem dejanju; iz nemščine prevredil L. Turšič. 7. »Drzni zrakoplovec«, burka enodejanka; iz nemščine prevredil L. Turšič. — Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 krono, II. vrste 80 vinarjev. Svojišče zadaj 60 vinarjev, ob strani 40 vinarjev. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— **Cerkno.** V nedeljo, dne 14. t. m. je tukajšnje prostovoljno gasilno društvo prevzelo novo v tovarni Jergičevih sinov v Celovcu naročeno bencinmotorno brizgalno s turbino. Pri preizkušnji, ki je trajala od 3. ure popoldne pa do 6. ure zvečer, so bili navzoči tukajšnji župan z mnogimi starišinami, gasilno društvo iz Spodnje Idrije ter drugih zastopnikov in mnogo domačega občinstva. Brizgalna je bila preizkušena na več načinov delovanja ter je v vsakem oziru odgovarjala danim predpisom. Vsi navzoči so se čudili močnim in veličastnim curkom, ki so nesli vodo do 40 metrov daleč. Tudi so se nategnile vodne cevi 400 m daleč, a še sta se dosegla dva curka do 30 m v daljavo. Brizgalna je pa tudi na zunaj krasno izdelana ter opremljena z najnovejšimi iznajdbami takih strojev. Naše gasilno društvo je s to novo brizgalno v vsakem oziru popolnoma zadovoljno. Tudi kar se tiče glede pogojev plačevanja, je bila tvrdka g. Jergičevih sinov izmed vseh drugih tvrdk, katerih ponudbe smo imeli v rokah, najboljša, zato jo vsem, ki rabijo bodisi gasilske opravke ali orodja, lahko najtopleje priporočamo. Ako bi kdo želel stroj videti, naj se oglasi pri načelniku, katero bo vsakemu drage volje poskrbelo, da si ga ogleda in tudi pokaže njega delovanje. Kdorkoli bi želel še kakih pojasnil v tem oziru, mu je naše društvo vedno na uslugo.

Zadnje vesti.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Dunaj, 24. septembra. Danes je imel štajerski deželni namestnik grof Clary konferenco z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom. V imenu slovenskih poslancev je dr. Korošec imel daljšo konferenco z grofom Stürgkhom v zadevi omogočenja delazmožnosti štajerskega deželnega zbora in je stališče slovenske delegacije ministrskemu predsedniku na prepričevalen način razložil.

SLOVENSKA GIMNAZIJA V GORICI.

Dunaj, 24. septembra. Danes so bili imenovani profesorji za slovensko, laško in nemško gimnazijo v Gorici. Za slovensko gimnazijo so imenovani profesorji: Dolinšek, Ipavec, Mastnak, Pavlin, Tabaj (katehet), Cvetko za učitelja telovadbe, Pirjevec za provizoričnega učitelja. Na slovenskem učiteljskem so imenovani: Laurenčič, Pavšič in Prijatelj.

FRANC FERDINAND IN ZUNANJI MINISTER GROF BERTHOLD.

Dunaj, 24. septembra. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je napravil danes grofu Bertholdu obisk.

BORZA.

Dunaj, 24. septembra. Vsi papirji na borzi so zaradi albanskih homatij padli.

Kupujte le višgalice: V korist obmejnim Slovincem!

IZPREMEMBA V VOJNEM MINISTRSTVU.

Dunaj, 24. septembra. Načelnik predizidnega urada vojnega ministristva polkovnik Boog in njegov namestnik polkovnik Gruber odstopita.

× × ×

SRBIJA IN ČRNAGORA MOBILIZIRATA.

Belgrad, 24. septembra. (Uradno.) Kraljevi ukaz kliče pod orožje celo moravsko divizijo in en del rezervistov vseh srbskih divizij proti Albaniji. Po vesteh iz Cetinja so napadli Albanci Tuzi. Mala črnogorska posadka je mesto zapustila, nakar so je zasedli Albanci. Blagovni promet na srbskih železnicah je radi vojaških transportov ves ustavljen.

Cetinje, 24. septembra. Vsi rezervni častniki so vpoklicani, istotako dva letnika rezervistov.

MED SRBIJO IN GRČIJO NI SPORA.

Belgrad, 24. septembra. Vesti o sporih med Srbijo in Grčijo radi šol v Makedoniji so po oficijelnem zatrdilu brez podlage.

× × ×

UPOR V ŠPANSKI ARMADI.

Madrid, 24. septembra. Med četami, ki so jih vkrcali v Maroko, je nastal upor. En del čet kraljeve garde se je spuntal. Zastavonoša je ubit.

Štajerske novice.

Š Zver na zahodnejšajerskih planinah. Nek dunajski lovski strokovnjak pravi, da se na Stubalpi nahajata dve vrsti zverine, in sicer 1.) zver mačjega plemena, in 2.) volkovi ali pa hijene. Zver mačjega plemena bo, ko nastopi zima, se podala proti jugu v topleje kraje, dočim bodo volkovi ostali na Stubalpi ali Golici. Mogoče je pa tudi, da se bodo volkovi podali na Kozjak (Pozruk) ali Pogorje. Zver je svoje delovanje prestavila iz Stubalpe na Golico (Koralpe). Tam sedaj ubija pred očmi lovcév in žandarjev živino kmetom naprej. Kmetje imajo veliko škodo. Živino morajo iz strahu pred zverino predčasno spraviti s planinskih pašnikov. — Poročevalec »Graz. Volksblatt« je včeraj iz Schwanberga svojemu listu brzojavil: Več lovcév je že videlo »nega leva«. En mož se danes pogrèša. Boje se, da ga je zver napadla. Po tej brzojavki se še »Graz. Volksblatt« poroča: Leva, ker gre res za levo, so danes trije gospodje videli. Nadalje se še govori, da se pogrèša nek tuj orožniški stražmojster, ki se je 21. t. m. podal iz Brenalove kočé ponoči v Osterwitz in ni nobenega glasu več o njem. Ne ve se, ali je tuji, tu sem prideljeni orožnik v ogroženem gorovju ponesrečil ali pa celo na zverino zadel. Na zver se je podalo iz lovske kočé kneza Liechtensteina pri Schwanbergu več lovcév, veliko gonjačév in 40 orožnikov. Lov vodi Liechtensteinov gozdar, ki želi, da bi razpolagal še z več prav dobrimi strelci. Nek dunajski strokovnjak sodi, da bi potrebovali za uspešen lov na zver ali na zveri do 6000 mož! Dotičen strokovnjak sodi, da se bo proti zimi zver pomikala proti jugu v slovenske, hrvaške in celo v italijanske pokrajine, če je zaspani Nemci ne bodo prej ustrelili. Mož se torej veseli, če bi zverina začela klati Slovence.

Š Izpremembe pri č. o. kapucinih. Vle. p. Hilarij Perpar je prišel za pridigarja v Celje, o. Benko Čirič pa je prestavljen v Murau na Gornje Štajersko.

Š Iz učiteljske službe. Razpisano je mesto učiteljice v Selah pri Ptuj; prošnje do 15. oktobra na krajni šolski svet Sela, Pošta Ptuj.

Š Trbovlje. (Sina pred očmi očeta razmesarila.) Dne 20. septembra predpoldne se je igral dveletni sinček Franc tukajšnjega železnika čuvaja Franca Zagoška na železnikem tiru. Kar pridrdra vlak št. 73 po tiru. Še preden je zamogel oče rešiti svojega otroka, ga je že zgrabila lokomotiva ter ga pred očmi nesrečnega očeta tako razmesarila, da so viseli kosci mesa na lokomotivi. Zopet druge kosce mesa pa je razmetalo na vse strani.

Š Orožniška ekspozitura na Fali ob Dravi. Ker se tukaj gradi elektrarna, je z 19. septembrom nastanjena v Fali orožniška ekspozitura, obstoječa iz dveh mož, za dobo grajenja elektrarne, to je za približno štiri leta.

Š Celje. (Med vagoni ga je zmečkalo.) Dne 20. t. m. se je pripetila na tukajšnji železniški postaji nesreča, ki je zahtevala bržčas eno človeško žrtev. Zavirač Kocbek je iz dosedaj neznanega vzroka pri premikanju vozov obvisel s svojo sukunjo na nekem vagonu, ki sta se nahajala pri križišču, s tako silo, da je dobil na celém telesu smrtnonevarne

poškodbe. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico.

Š 88letna starka z novimi zobovi. V vasi Altdörfel pri Radgoni je zrastle zadnji čas neki 88letni starki v zgonji željusti troje in v spodnji dvoje novih zob. Zobovi so čvrsti in podobni zobovom, ki jih dobijo otroci med 10. in 20. letom, ko mlečnike izluščijo.

Š V Ormožu se bodo vršile prihodnji teden in sicer dne 2. in 3. oktobra občinske volitve. Če bi imeli liberalni generali dr. Srncet itd. kaj prave narodne korajže, bi lahko napravili nemškutarjem precejšen strah, a kje iskati pri liberalcih narodne odločnosti!

Š S koso roko (desnico) odsekal je 20letni viničarski sin Jožef Preložnik iz Grajene pri Ptuj dne 8. junija t. l. v nekem malenkostnem prepiru svojemu tovarišu Ivanu Vilčniku. Za to je dobil Preložnik pred mariborsko poroto dne 22. t. m. dve in pol leta težke ječe.

Š Žrtev strele. Po Mislinjski dolini, kakor tudi drugod, je pretečeni petek 19. septembra razsajalo od zgodnjega jutra globoko v noč hudo neurje. Celi dan je strahovito gremelo in bliskalo. Ploha je sledila plohi; dvakrat je začela padati toča, ki je k sreči v par minutah prenehala. Okoli sedme ure zvečer se je zopet pripravljalo z gromom in bliskom za nevihto in udarilo v Dovžah v hišo Franca Mrzdovnik, po dom. Grobelnik. Mož in žena sta sedela za mizo pri večerji. Kar trešči; del strele se zapelje po enem robu zida v zemljo, drugi močnejši pa na drugem, v kotu, kjer je mož sedel. Šipe okna so se razletele in nekaj jih zleti ženi v obraz in v usta. V hiši je nastala tema. Ženo je puh nekoliko omotil. Ko si izčisti usta, je šele rekla možu: »Ti, greva gledat, udarilo je, pojdi!« Mož se ne oglasi. Žena ga gre iskati v kot, ga prime za roko, a bila je mrzla, trda; ga potiplje po obrazu, vse mrtvo, trdo, mož je bil mrtev. Kakor je žena povedala, je mož že med dnevom komaj ušel smrti. Šel je kosit in med nalivom stopil pod neko smreko. Ker je pa le deževalo naprej, gre domu, in komaj napravi par korakov od smreke, že udari strela v ravnoisto drevo. Smrt pač pride kakor tat.

Primorske vesti.

p Deželnozbornska volitev. Dne 16. novembra se bo vršila volitev deželnega poslance za istrski deželni zbor namesto pred tremi meseci v Dignanu umrlega dr. Cleva. Radovedni smo, zakaj vlada razpisuje volitev tega poslance? V resnici je nepotrebna, ker istrski deželni zbor v svoji sedanjosti sestavi težko da pride do rednega dela. Prihodnje leto pa itak preteče legislativna doba sedanjega malo plodonosnega deželnega zbora. Za Istro bi bilo drugo zdravilo na mestu.

p Glavni uradnik »Edinosti« odstopil. Glavni urednik »Edinosti«, g. Makso Cotic, je te dni odstopil od glavnega uredništva.

p Rešena strašnega suma. Državno pravdnštvo je izpustilo iz preiskovalnega zapora oba sinova onega starca Brajnika, ki ga je bil blizu Milj povozil vlak in ga razrezal na dvoje. Tistikrat smo poročali, da so zaprli njegova odrasla sinova radi suma, da sta očeta ubila in ga zanesla pod vlak. Iz tega suma so tržaški listi spletli cele romane, a konec je sedaj — oprostitve.

p Tatvina v pošni ambulanci. Med postajama Trst in Krmin južne železnice so izginjali že par mesecev iz vlaka posamezni pošni paketi, ponajvečkrat vsebujoči manufakturno blago. Dolgo niso mogli zaslediti zvitega lisjaka, ki je izmikal pošiljatve iz ambulance, a končno so vendar zalotili uslužbenca ambulance Jakoba Motza, ki je krivdo že tudi priznal. Sedaj se vrši preiskava, koliko blaga je bilo ukradenega.

p Samoumor proti volji. V Trstu se je zastrupil 43 let stari dninar Jožef Licher, ki se je napil koncentrirane octove kisline, ker je mislil, da pije — likér.

p Mornariška vest. V ponedeljek zvečer se je odpeljalo od tu z vlakom 180 mož mornarjev tukaj se nahajajoče nemške križarice »Goeben«, kateri imajo iti letos na dopust. Na kolodvor jih je spremila nemška godba. Tudi puljskega občinstva se je na kolodvoru mnogo nabralo. Pri slovesu so bile zastopane vojaške in civilne oblasti. Ko se je vlak začel pomikati, je zaigrala godba nemško cesarsko himno. S ponočnim brzovlakom je pa dospelo v Pulj drugih 180 mož kot nadomestilo za one, kateri so zvečer odšli. Na kolodvoru jih je pričakovala nemška godba in jih spremila do kraja, kjer so se ukrcali. Tudi pri tem sprejemu so bile zastopane deputacije našega častništva. Nemška križarica ostane še do 10. oktobra v naši vojni luki.

p Kuharjeva umetnost. V Aleksandriji v Egiptu je služil za kuharja 30 let stari Emil Gorkič iz Bilj. Ukvarjal je se z vsem tem in tudi z goljufijo je poizkusil. Izmisli si jo je, pa je rekel delavcem svojega rojaka Možetiča, ki je tudi v Aleksandriji, da ima pravico iztirjavati denar za hrano. Delavci so mu verjeli in so mu izročili vsega skupaj 726 kron. Sleparija pa je prišla na dan in

konzul je poslal Gorkiča v Gorico, kjer so mu za njegovo kuharsko umetnost prisodili štiri mesece ječe.

Fine fotografične razglednice katoliškega shoda so na razpolago v „Katoliški Bukvarni“ po 30 vin., navadne po 20 vin.

Ljubljanske novice.

lj Dr. Tavčar in volitve v mestni šolski svet. Jutri se vrše volitve v mestni šolski svet. Liberalna stranka dela z vsem parom za izvolitev svojih ljudi. Prisilila je dr. Tavčarja, da je danes stavil nujni predlog za takojšnjo regulacijo učiteljskih plač s 1. januarjem leta 1914. Liberalna stranka mora imeti učitelstvo za zelo nainvo, ko misli, da pojde zaradi tega učitelstvo jutri volit liberalce. S svojim predlogom dr. Tavčar le dokazuje, da se strahovito hitro stara, šel je zdaj pod igo »Učiteljske tiskarne!«

lj Podružnica S. D. Z. za Ljubljano in okolico je imela svoj II. redni občni zbor 20. t. m. v Rokodelskem Domu. Iz poročil tov. odborikov povzamemo, da je podružnica poslovala sledeče: Korespondenca 433 pisem in dopisnic ter 70 denarnih pošiljatev. Knjig je bilo darovanih in nakupljenih 236. Vežati so se dale vse nove in nekaj starih knjig. Slovenski del knjižnice je popolen in sedaj se prične izpopolnjevanje nemški del. Vseh knjig šteje knjižnica sedaj 919. Izposodilo se je 904 knjige. Tov. blagajnik poroča, da je bilo prejemkov 709 K 83 vin. in stroškov 455 K 56 vin., prebitek znaša 254 K 27 vin., ves promet v preteklem poslovnem letu 1163 K 39 vin. Razun nekaterih malih stroškov se je denar porabil za nakup in vezavo novih knjig. Članov šteje podružnica 24; prijateljski sestanki so bili 4, 9 odborovih sej, predavanj 2 in referat 1. Podružnica je prevzela vse priprave za katoliški shod, kar se tiče dijakov. Izleta sta bila 2 ter 1 igra (Dobrodušni ljudje). Nekaj članov je pomagalo sodelovati tudi pri drugih društvih: Kat. mlad. društvu, Šentpet. prosv. društvu in pri Kat. izobraž. društvu v Lukovici. Tov. predsednik pozivlja vse člane k marljivemu delu, ker le tako bo prospevala podružnica. Po poročilu tov. revizorja, ki predlaga celemu odboru absolutorij, se izvli sledeči odbor: med. St. Velkavrh, predsednik; bog. Filip Merješič, podpredsednik; med. Ivo Pirč, tajnik; phil. Silvo Kranjec, blagajnik; med. vet. Fr. Hartman, knjižničar; revizorja bog. Ant. Skubic in phil. Vl. Bregar. Referat tov. phil. Kranjca se preloži do prihodnjega prijateljskega sestanka, nakar sledi debata o izpopolnitvi in ureditvi knjižnice. G. star. St. Masič priporoča večjo živahnost v podružnici, ki se bo dosegla, če bo več prireditvev, izletov in predavanj, za kar naj člani sami dajejo inicijativo. To mora postati drugače, ker podružnica je za ljubljanske in okoličanske dijake velikega pomena. — Nato zaključil tov. predsednik z zahvalo in s pozdravom na gg. starešine ter ostale občni zbor.

lj Osrednji vsedijaški podporni odbor v Ljubljani prabi vse one, ki so se jim razposlale nabiralne pole, da jih vrnejo do 30. t. m., in sicer tudi prazne, na ljubljansko Jadransko banko, in pošljejo natančna poročila o vseh prireditvah.

lj Osrednji vsedijaški podporniški odbor v Ljubljani ima v petek 26. t. m. ob 8. uri zvečer v kavarni »Evropa« eksekutivno sejo. Na dnevnom redu je med drugim dijaška socialna konferenca in ljubljanski cvetlični dan. Gostje dobrodošli!

lj Dijaška socialna konferenca v Ljubljani. Dnevni red: 1. v soboto dne 27. septembra ob pol 10. uri predpoldan otvoritev zborovanja. 2. Referati: a) Ambrožič Matija: O potrebah slovenskega visokošolskega dijaštva. b) Dr. Karel Ferluga: O dijaških socialnih institucijah pri drugih narodih in ustanovitve »Slovenske dijaške matice«. 3.) Nadaljevanje popoldan ob 3. uri. 4.) Referati: a) M. R. Lemež: O slovenskih podpornih društvih in njih modernizaciji. b) Peric: O podpori in skladih. 5.) V nedeljo dne 28. septembra ob 10. uri predpoldan: a) Debata o delu v jeseni in o izvedbi sprejetih resolucij. b) Zaključitev zborovanja. — Zborovanje se vrši v mali dvorani »Mestnega doma«. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, zato vabimo tem potom na naše zborovanje vse one kroge, ki se zanimajo za dijaško socialno vprašanje, in zlasti one, ki bi bili pripravljeni sodelovati na polju dijaško-socialnega dela. Zlasti pa vabimo na naše zborovanje dijaštvo, da se odzove to v obilnem številu. — O. V. P. O. v Ljubljani.

lj Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in meščanske šole v terminu meseca novembra se prične pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani v petek dne 7. novembra ob 8. uri na učiteljskem v Ljubljani. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposoblje-

nostni, preizkušnji je po predpisanem službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo do 30. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

Ij Koncert v hotelu Južni Kolodvor. Iz dne 25. septembra priredijo bivši godbeniki »Slovenske Filharmonije koncert pod vodstvom koncertnega mojstra gosp. Bogumilja Černy. Čisti dobiček je namenjen godbenikom, ki so sedaj brez službe. Vstopnina 60 vin., preplačila se hvaležno sprejemajo. Začetek ob 8. uri. Za obilen obisk se priporočajo bivši godbeniki »Slovenske Filharmonije«.

Ij Ogenj ni bil v hiši »Glasbene Matice«, kakor smo poročali, marveč v hiši nemškega filharmoničnega društva, in sicer v podzemskem skladišču, kjer ima tvrdka Spiegel svoje blago.

Ij Umrli so v Ljubljani: Kazimir Štravs, bivši krojač, 46 let. — Alojzija Marija Klein, hči delavke v tobačni tovarni, en mesec. — Marija Zakrajšek, mešetarjeva žena, 69 let. — Miljutin Stepišnik, sin lekarniškega laboranta, poltretji mesec.

Ij Tatvine na trgu so se zopet jele redno ponavljati. Tako so se danes dopoldne dogodili trije slučajni žepnih tatvin in je dosedaj dognano le toliko, da je storilka ženska. Prva žepna tatvina se je pripetila na sadnem trgu. Ko je kupovala g. Ana Pečnikova sadje, ji je zmanjkala iz žepa denarnica, v kateri je imela okoli 13 kron denarja. Denarnico so pozneje našli prazno kakih 20 korakov od dotičnega mesta. Tatvica je pustila v nji le par vinarjev in loterijski listek. Na perutninskem trgu je bila ukradena iz žepa izkuharici Mrjji Posavčevi denarnica s 30 K, k sreči je pa oškodovanka pred tatvino plačala mesarju za meso 140 kron, sicer bi bila postala tudi ta vsota plen tatvice. Branjevki Mariji Kavčičevi je istotako na trgu izginila iz žepa denarnica, v kateri je bilo 22 kron.

Ij Našel je danes dopoldne Ivan Franc denarnico z manjšo vsoto denarja.

Ij Našla se je večja vsota denarja na Resljevi cesti. Dobi se v vrvarni Ivana N. Adamič, Sv. Petra cesta št. 31.

Ij V prisilno delavnico so danes od-dali 60letnega potepuha Gotfrida Gössingerja iz Spitala na Koroškem in 24letnega Adolfa Mayerja iz Briksna na Tirolskem.

Ij S trga. Danes dopoldne so Vipavci pripeljali na trg 92 škatulj grozdja. Perutnine je bilo 57 kurnikov, med temi 6 kurnikov samih rac, jajc je bilo 30 košar, domačega 152 košar, krompirja 17, zelja pa 14 voz. Piščanci so bili par 2 K 60 vin., race po 2 K 10 vin., kokoši po 2 K 60 vin., jajca po 9—10 vinarjev komad. Sadje je obdržalo stare cene, kakor tudi promptir in zelje.

Ij Nedeljska footballska tekma med celovškimi Atletiki in ljubljansko »Ilirijo« se je končala neodločno z 2 : 2 (prva pol. 1 : 1). Izid je pozdravilo občinstvo z navdušenjem. Nasplošno se je pričakovalo majhno zmago gostov, pa nastop »Ilirije« je presegel vse pričakovanje in marsikdo je, videvši nje izvrstno formo, že upal na zmago. Ilirci so bili hitri, energični, prav brez neke čudne letargije ali fatalizma — ali kali? — ki jim je že marsikdaj pokvaril uspeh, vztrajni, od začetka do konca — kar za naše razmere veliko pomeni — in niso imeli, kakor je vse kazalo, nobene posebne »künstne« taktike, kakor se je že dogodilo v njihovo škodo, marveč so igrali edino po geslu: korajžo do zmage! Takoj po začetku so bili v nasprotnemu taboru in že v tretji minuti dosegli prvi goal. Tudi pozneje so bili večinoma oni napadalci in se je igra večidel vršila v nasprotnem polju — dosedaj je bilo razmerje precej obratno. To, pa veliko število njihovih vokalov proti nemu nasprotnikovemu, zmanjšano število outov izpričuje poleg nekaterih drugih reči, da jim je bil training prav koristen, predvsem pa, da so bili oni močnejši del. Če niso dosegli po njihovem res izbornem nastopu večjega števila goalov, je na eni strani pripisovati na eni strani majhni »smoli«, na drugi pa je predvsem vzrok naslednje prečudno že opetovano opažano dejstvo. Priznati se mora, da Ilirci srčno in uspešno napadajo, izvrstno podajajo žogo, jo mojstrsko in hudomušno izmikajo in spretno »dribbljajo«, premagajo in prehitijo nasprotno obrambo, čedno sodelujejo, kažejo, na kratko rečeno, najboljši nastop — dokler ne pridejo pred nasprotna vrata. Zbok tega ni zgolj naključje, če se tamkaj ves izborni napad naenkrat ustavi in izjalovi, in to ne ravno po zaslugi nasprotne obrambe. Gledavci dobe vtis, kakor da bližina vrat nanje neugodno vpliva. Ako in kadar bodo Ilirci obvladali še težkoče igre pred nasprotnimi vrati, predvsem pa da se privadijo pravočasnega in sigurnejšega pa boljšega »streljanja«, bodo mogli računati na lepše uspehe z igralci moči celovških Atletikov. Zakaj če odštejemo obe enajstmetrovki, po eno za vsako stran, ter pripišemo nasprotni goal res njihovi

»smoli« — žoga se je na mokrih tleh padlemu goalmanu izmuznila iz objema in se sama zakotalila preko osode polne črte pod vrati, je povsem opravičena sodba, da so oni vzlic izražanemu rezultatu bili silnejši. Ne da bi se spuščali v podrobnejše poročilo, naj navedemo le nekaj reči. Včasih je bila sreda Ilircev malo preveč prazna in odprta nasprotnemu napadu. Ponekod je bilo opaziti, da so bili po trenutnem obrambnem uspehu naenkrat malo preveč brezskrbni: za las je manjkalo nekoč, in iz sredine oddani »strel« bi jim kmalu vrgel žogo brez brambe v mrežo; šele zavest pravkar prestale nevarnosti jih je zopet ogrela. Ponekod je bilo nekaj zaletavanja od obeh strani; to je sicer lepota igre, a kvar, pa se n. pr. na splošno, zlasti pa v domovini igre v prav veliki in krepki meri izvaja, ker je naravno pogostokrat kaj koristno. Eden ljubljanskih igralcev je precej zanemarjeval nogo z roko, toda tudi nasprotniki niso bili brez tega greha. Vsled razmer na igrišču bi bilo kaj umestno in prav potrebno, da se kroginkrog črte igralnega prostora v oddalji pol ali 1 m napelje vrv in šele za njo naj bi bil prostor za gledalce. To bi bilo potrebno radi preglednosti igre tako za igralce kakor občinstvo, pa tudi radi splošnega reda. Vrv bi vsaj nekoliko nadomeščala popolnoma ograjeni igralni prostor, kakor ga imajo po večjih krajih, zlasti na Angleškem. Vsled istih razmer bi bilo nemara dobro, če bi se število rediteljev malo pomnožilo. Oboje pa bi utegnilo omejiti tisto vedno igri kvarno prestopanje črte po občinstvu, predvsem pa tisti neznanški in odurni nered koncem igre, ki sicer pričča o silnem, lepo bodočnosti obetajočem navdušenju tozadavnega občinstva, ki pa se mu mora iz vseh vzrokov, predvsem pa društvenega ugleda narediti kmalu in za vselej konec. Občinstvo ni bilo posebno številno, malo preveč gledalcev pa si je ogledalo igro na društvene stroške. V tem oziru naj društvo po posebnih rediteljih, opravičenih za prodajo kart, poskrbi v lastno korist za popoln red, ker se z dosedanjim postopanjem gotovi sloji le preveč razvajajo. Nekateri nemški gledalci so bili nekam zamaknjeni in pogosto očitali voditelju igre pristranost; menimo, da bi bilo popolnoma odveč, če bi kdo odgovarjal na take, kaj malo športnega duha kažoče neosnovanosti. —u—

Ij Nogometna tekma med I. moštvi celovških atletikov in ljubljanske Ilirije je izpadla neodločljivo, to je 2:2. Pripominimo, da se je igralo po večini na polju Celovčanov, kar spričujejo tudi doseženi koti 10:2 v prid Iliriji.

Ij Nogometna sezona Ilirije se v nede-ljo nadaljuje in se je Iliriji po dolgih pogajanjih posrečilo pridobiti najodličnejši hrvaški klub, to je Hrvatski akademski športklub, ki ima, lahko rečemo, v športnem svetu najboljšo ime. Za danes opozarjamo samo ljubitelje športa na to velespektakularno športno atrakcijo.

Mnenje g. dr. Leopolda Freunda, vseučilišnega docenta

na Dunaju.

Gosp. J. Serravallo,

Trst.

V zmislu Vaše želje Vam poročam, da sem zelo zadovoljen z uspešnostjo Vašega železnatega kina vina Serravallo ob slabokrvnosti in da ga prav rad predpisujem.

Dunaj, 2. junija 1911.

Dr. L. Freund.

Tržne cene.

Cene veljajo za 80 kg.

Budimpešta, 24. septembra 1913.

Pšenica za oktober 1913	10.86
Pšenica za april 1914.	11.72
Rž za oktober 1913	8.17
Oves za oktober 1913	7.87
Koruza za maj 1914	7.67

Zahvala.

Globoko potrta ob izgubi prečastitega gospoda

Ignacija Šalehar

škofljakega svetnika, župnika v p. in kurata ces. Frana Jos. zavetišča

izrekava tem potom za izredno številno udeležbo pri pogrebu svojo najiskrenejšo, globoko čutečo zahvalo.

Ljubljana, 24. septembra 1913.

Ravnateljstvo
kranjske hranilnice.

Kuratorij
cesarja Frana Josipa zavetišča.

Pri akutni in kronični driski

pri otrokih in odraslih, se je »Kufeko« že desetletja sijajno obnesel kot lahko prebavljiva, hranilne urejajoča hrana, ker dovaja telesu potrebne življenske snovi, ne da bi želodec in črevo na novo dražil. 935

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

na Prežganjem pri Litiji.

Dohodki približno 500 K, prosto stanovanje, 1/4 posestva in gostilna. - Nastop koncem novembra. 2932

Zaradi pomanjkanja prostorov se prodaja 2924

pohišstvo in več postelj

z žimnicami v Ljubljani, Kopalniška ulica št. 12.

Odda se za več let v Depalavasi pri dež. cesti

edina gostilna v občini

z vsemi pravicami, zaradi družinskih razmer, pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Več se izve v Depalavasi št. 4, pošta Terzin. 2899

Hiša v Ljubljani

z vrtom, dvoriščem in pritlikinami se zaradi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji prodaja. V hiši je gostilna, prostor pa je pripraven za vsako obrt ali stanovanje. Prihodnost zagotovljena. Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod »št. 2923«. (Znamka za odgovor!) 2923

Krajevne zastopnike

sprejme proti visoki proviziji tovarna za izveske iz emajla tvrdke 2937

Jurij Jehlička, Praga, Bubna 1116

Med. Dr. A. Kunst

distriktni in zobozdravnik

naznanja, da ordinira od 30. septembra 1913 naprej

v Zalcu v hiši trgovca gosp. Vodenička

nasproti cerkvi.

Zalec, 30. septembra 1913.

2936

Povečanje portala v najmodernejšem stilu,

2911

v parterju, v prvem nadstropju sedanjega lokala ter za celo fronto hiše g. Simonetti, Mestni trg št. 6, da bo mogoče z elegantnim aranžiranjem izložb vsak čas prepričati cenjene odjemalce o moji najpopolnejši izbiri v konfekciji za dame, gospode, dečke in deklice.

Radi ogromne zaloge oddajam blago pod lastno ceno še pred sezono.

Angleško skladišče oblek

Mestni trg 5—6 O. Bernatovič Mestni trg 5—6

RAZPIS.

Krajni šolski svet na Dobrovi odda ponudbenim potom dela in dobave za

zgradbo petrazredne ljudske šole

in sicer:

1. Zidarsko delo.
2. Zelezobetonski stropi.
3. Dobava železja.
4. Kamnoseško delo.
5. Umetno-kamnoseško delo.
6. Tesarsko delo.
7. Kleparsko delo.
8. Mizarsko delo.
9. Ključarsko delo.
10. Pleskarsko delo.
11. Pečarsko delo.
12. Steklarsko delo.
13. Slikarsko delo.
14. Zastori za okna.
15. Vodovod.
16. Strelvod.

Pri zidarskem delu je pri vsaki točki tudi pristaviti ceno brez dobave materiala. Ponudbi za vodovod je priložiti načrt in po enotnih cenah sestavljen stroškovnik. Vsa dela se oddajo skupno ali pa posamezno enemu, oziroma več podjetnikom. Z delom se bode moralo takoj po oddaji pričeti in stavbo pri ugodnem vremenu še letos pod streho spraviti in na vsak način do 1. septembra 1914 popolnoma dokončati.

Vsi ponudbeni pripomočki, izkazi posameznih del in dobav, splošni in posebni stavbeni pogoji, se dobivajo, dokler so na razpolago, proti odškodnini lastnih stroškov, v občinski pisarni na Dobrovi, kjer so tudi stavbeni načrti na vpogled izloženi vsak dan od 10. ure dopoldne do 2. ure popoldne. Ponudbe morajo biti po predpisanem vzorcu sestavljene, s kolekom za 1 K kolekovane in podpisane, tu se jim mora priložiti dotični izkaz dela, v katerem morajo biti ponujene enotne cene zapisane s številkami in besedami.

Razentega je dodati 5% vadij, izračunan po skupni ponujeni svoti, v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Tako opremljene ponudbe je oddati v zapečatenih zavitkih, ki nosijo napis: »Ponudba za zgradbo ljudske šole na Dobrovi«, najpozneje do 12. oktobra 1913 do 12. ure popoldan v zgoraj navedeni pisarni na Dobrovi.

Vadij bo v slučaju sprejetja ponudbe ostal kot varščina podjetnika za pravilno izpolnitev prevzetih dolžnosti.

Krajni šolski svet si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Krajni šolski svet na Dobrovi pri Ljubljani,

dne 23. septembra 1913.

Anton Laznik

župan in predsednik krajnega šolsk. sveta,

Čerkvena glasba za mesec oktober, posvečen Kraljici presv. rožnega venca.

Foerster Ant. 12 Marijinih pesmi za mešan zbor. Part 1 K 80 h, gl. po 40 h.

Gerbič Fr. Slava Nebeške Kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešan zbor. Part. 3 K, glasovi po 60 h.

Sattner p. Hugolin. Smarnice. 18 Marijinih pesmi za mešan zbor. Part. 3 K, glasovi po 50 h.

Premrl Stanko. 12 Marijinih pesmi za mešan zbor in orgle. Part. 1 K 80 h, glasovi po 50 h.

Hribar-Premrl. Slava Brezmadežni. Zbirka mešanih moških in ženskih zborov. 1 K 20 h, vez. 1 K 80 h.

Hladnik Ign. 16 Marijinih pesmi za mešan zbor. Part 1 K, glasovi po 20h.

Gerbič Fr. Slovenska maša v čast sv. Frančišku Serafinskemu (4. oktobra). Part. 1 K 20 h, glasovi po 20 h.

Faist Dr. A. Marijine pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, glasovi po 25 h.

Premrl Stanko. 100 Praeludia organi. Zbirka orgelskih preludijev. 3 K 80 h.

Foerster Ant. Pred in poigra za orgle po motivih cesarske pesmi. 60 h. (Zelo porabna skladba pri cesarskih mašah, kakor dne 18. avgusta in 4. oktobra.)

Foerst. »In me gratia.« Ofertorij za rožnavensko nedeljo, dvoglasno z orglami. Part. 30 h.

Grum Ant. V ponižnosti klečimo in pet Marijinih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K.

NAROČAJTE SE ŽE NAPREJ NA POROČILO O HRVAŠKO-SLOVENSKEM KATOLIŠKEM SHODU!

Udeležencem katoliškega shoda in vsem, ki jim je pri srcu prospeh katoliške misli, priporočamo, da se že sedaj zglasijo kot naročniki na »Poročilo o katoliškem shodu«. — Poročilo bo za vsakega, ki se bavi s socialnim vprašanjem današnjega časa, velike važnosti; vsebinsko vrednost tega dela bodo dvignile tudi mnoge umetniške slike in bogata zunanja oprema. — Kdor si želi omisliti to poročilo, naj naznani to takoj ali najpozneje do 10. septembra Katoliški Bukvarni. — Udeleženci, ki se pravočasno zglasijo, bodo namreč dobili poročilo za zelo nizko subskripcijsko ceno.

Opozorjamo, da bodo slike izza katoliškega shoda in slavnostnega obhoda, katere sedaj vse sloje tako izredno zanimajo, uprizorjene tudi v »Poročilu o IV. katoliškem shodu,« ki v kratkem izide.

Oni, ki se javijo vsaj do srede septembra kot naročniki, dobe knjigo, katero založi Katoliška Bukvarna v Ljubljani, po izredno nizki subskripcijski ceni.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

V sredini zelo prometnega trga se odda

TRGOVSKI LOKAL

z vso opravo. Več izve se pri upravi »Slovenca« pod št. 2873. (Znamka za odg.)

Mlekar

ki je abs. tudi mleč. šola, išče službe. Ponudbe na upravo lista pod št. 2901. 2901 3-1

Išče se mala dobro idoča 2907

gostilna

v najem n. pr. pri tovarni ali kolodvoru, kjer bi nekoliko kuhinja poslovala. Ponudbe je naslavljati na Spitzing 36, p. Weltensfeld, Koroško.

Nc. VIII. 207/13/2.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani sta po prošnji lastnika g. Josipa Tribuča, posestnika na Glincah št. 37, na prodaj po javni dražbi

hiši števil. 20 in 116 na Glincah, „pri Bobenčku“.

tvoreči vl. števil. 489 d. o. Vič, za kateri se je ustanovila izklicna cena v zneskih 20.000 K za hišo števil. 20 in 10.000 K za hišo števil. 116 na Glincah.

Dražba se bo izvršila

v soboto, dne 27. septembra 1913, na licu mesta na Glincah ob 9. uri dopoldne.

Dražbeno izkupilo je položiti v roke prodajalca.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju Ivanu Plantanu v Ljubljani, kot sodnem komisarju.

Ljubljana, dne 20. septembra 1913.

Ivan Plantan,

c. kr. notar kot sodni komisar

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Učitelj, nekdanji učencec prof. Umlauf na Dunaju, poučuje

igranje na citre

Pri pridni vaji uspeh gotov. — Več se izve v Ljubljani, Gojzova cesta 9, pritl., desno. 2688 4

PRODA SE večja množina lepega zimskega

krompirja

pri ST. & C. TAUSHER, Dunajska cesta št. 47. Telefon št. 152. 2874

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dož. boln.

Išče se snažna in zanesljiva ženska

ki zna dobro in samostojno kuhati, k dvema osebama. Beethovenova ulica št. 6/L, levo. 2912

Vsled opustitve trgovine se prodaja nova, samo par mesecev rabljena

registrirna blagajna

(NATIONAL REGISTER). Naslov v upravnstvu »Slovenca« pod št. 2848. (Znamka za odgovor.) 2848

2797

Le direktno iz tovarniške razpošiljalnice

„SUDETIA“

Jägerndorf št. 50, Avstr. Šlezija, kupite blago za moške in ženske obleke

kakor tudi šlesko platno najboljšje kakovosti po najnižjih tovarniških cenah.

Ostanki po žudovito nizkih cenah!

Zahtevajte vzorce! — Krajsne sezilske novosti!

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra. Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopelji. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 976 66

1763 V gospodinjstvu 20

≡ 50% prihranka ≡

more doseči vsaka gospodinja, če rabi mesto surovega masla edino polnovredno nadomestilo Blaimschein-ov »Unikum«-margarin. »Unikum«-margarin se izdeluje iz najčistejše goveje zrnate masčobe z najfinjšo smetano ter se rumeni in peni kot navadno surovo maslo. Dobi se v vsakem mestu ali vsaki avstr. vasi, izvedo se pa prodajalne na vprašanje pri edinih izdelovalcih svetovne znamke Blaimschein-ovega »Unikum«-margarina, združ. tov. za margarin in maslo, Dunaj XIV.

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogovice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogovice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Sivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno. Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 250(50)

NEOBHODNO POTREBNA KNJIGA,

strokovna, bogato ilustrovaná, za vsako gostilno in sploh za vsako hišo, ki mora kdaj postreči gostom, je

NAUK O SERVIRANJU

Tudi našim župnikom bo knjiga dobro služila.

V platno vezana knjiga stane 5 K, po pošti 5-50 K, po povzetju 5-70 K. Pošilja se le proti naprej plačani naročini ali po povzetju. Naroča se pri upravnstvu »Gostilničarskega Vestnika« v Ljubljani.

2525

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1912: 400 milijonov.

Rezerve " " " : 116 " 366

Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40, kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sodrujnikl proti dobri plači.

Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

Št. 1025./pr.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče službe

okrožnih zdravnikov

na Kranjskem:

1. v Fari v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjološko 3000 K na leto;

2. na Grosupljem v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K;

3. v Logatcu s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;

4. na Raki v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtom in vinogradom;

5. v Trebnjem z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K;

6. v Trzinu z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K;

7. v Žužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisanemu deželnemu odboru

do 1. novembra 1913

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, nrvnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega

Ljubljana, dne 15. septembra 1913.

Važen oglas »Slovenske Straže«! — Citajte!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko!

Turška srečka

je v to svrhu prva in najpri-

poročljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra se dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krome 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. oktobra 1913!

1 srečka Italijanskega rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 K.

Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah.

Pojasnila daje in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. Sprejmejo se marljivi sodrujnikl pod ugodnimi pogoji!